

Cestou necestou

Dne 20. 1. 2014 v době kolem 20:00 hodin v ulici Londýnská v Praze 2 obviněný Albert (19 let) svojí nepozorností srazil osobním vozem na vyznačeném přechodu pro chodce mladou dívku, poškozenou Janu. Po nárazu zůstala poškozená ležet bezvládně na vozovce. Obviněný Albert po nárazu zastavil, aby zjistil, jaký je zdravotní stav poškozené, avšak poté, co na něj obviněná Eva (18 let) sedící na místě spolujezdce zakřičela, ať neblázní a rychle jede dál, jinak z toho budou mít velké potíže, z místa nehody ujel, aniž poškozené poskytl pomoc. Vozidlo obviněného Alberta zastavila při běžné policejní kontrole policejní hlídka 2 km od místa nehody. Při dopravní kontrole bylo zjištěno, že obviněnému byl dne 21. 11. 2013 rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy pravomocně uložen zákaz řízení motorových vozidel na dobu šesti měsíců a že hladina alkoholu v krvi Alberta činí 1,5 g/kg. Poškozená Jana utrpěla vlivem srážky otřes mozku, kombinovanou zlomeninu levého hlezna a bérce s odlomením vnitřního kotníku a porušení vazivového spojení mezi kostí holenní a lýtkovou, jež si vyžádalo hospitalizaci poškozené v době od 20. 1. do 25. 1. 2014. Poškozená byla citelně omezena v obvyklém způsobu života nemožností náslapu na končetinu a možností pohybu výhradně o berlích po dobu 13 týdnů.

Otázky

1. Jak trestněprávně posoudíme jednání obviněného Alberta? Odůvodněte.
2. Jak trestněprávně posoudíme jednání obviněné Evy? Odůvodněte.
3. Dne 6. 4. 2014 státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 rozhodl usnesením o zastavení trestního stíhání proti obviněné Evě. Po nabytí právní moci bylo rozhodnutí doručeno Nejvyššímu státnímu zástupci, který došel k závěru, že rozhodnutí státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 nebylo v daném případě na místě. Může Nejvyšší státní zástupce zjednat nápravu, příp. jakým způsobem? Odůvodněte.
4. Přestože bylo obviněné Evě předvolání k hlavnímu líčení řádně a včas doručeno, k hlavnímu líčení se bez omluvy nedostavila. Soud konstatoval, že jsou splněny podmínky § 202 odst. 2 trestního řádu a konal hlavní líčení v její nepřítomnosti. Následně vyšlo najevo, že v době konání hlavního líčení byla obviněná ve vazbě pro jinou trestnou činnost. Bude mít takové zjištění vliv na další postup ve věci, popř. jaký? Odůvodněte.

5. V hlavním líčení konaném dne 19. 8. 2014, ve kterém byl projednáván skutek popsany v zadání, soud z opisu rejstříku trestů zjistil, že obviněná Eva byla již v minulosti jednou soudně trestána, a to za přečin krádeže podle § 205 odst. 1, písm. a) trestního zákoníku, kterého se dopustila dne 15. 8. 2013. Za přečin krádeže jí byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 vyhlášeným dne 7. 3. 2014 uložen trest obecně prospěšných prací ve výměře 100 hodin. Právní moci rozsudek nabyl dne 20. 3. 2014. Současně bylo zjištěno, že obviněná Eva obecně prospěšné práce ve stanoveném rozsahu vykonala dne 28. 6. 2014. Jak bude soud postupovat při ukládání trestu obviněné Evě za skutek popsany v zadání ? Odůvodněte.
6. Obviněný Albert byl před svým výslechem v hlavním líčení v souladu s trestním řádem řádně soudem poučen o svých právech a o tom, jak má vypovídat. Následně obviněný vypověděl, že žádný trestný čin nespáchal a k doznání, které učinil ve své výpovědi v přípravném řízení, jej fyzickým násilím donutili policisté. V průběhu dalšího dokazování v hlavním líčení však vyšlo bezpečně najevo, že žádný nátlak ze strany policejního orgánu na obviněného Alberta činěn nebyl, Albert si věc vymyslel, aby se pomstil policistům, kteří podle jeho názoru měli být stíháni. Jak z trestněprávního hlediska posoudíte způsob obhajoby obviněného Alberta ? Odůvodněte.
7. Poškozená Jana byla přítomna vyhlášení rozsudku, ke kterému došlo v hlavním líčení dne 19. 8. 2014. Obvodní soud pro Prahu 2 shledal obžalovaného Alberta vinným pro skutek popsany v zadání a uložil obviněnému nepodmíněný trest odnětí svobody při samé spodní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody. V pátek dne 5. 9. 2014 byl poškozené Janě doručen opis rozsudku. Poškozená podala proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 odvolání v neprospěch obviněného, a to proti výroku o trestu. Podání bylo předáno k přepravě prostřednictvím poštovních služeb dne 15. 9. 2014, Městskému soudu v Praze bylo doručeno dne 16. 9. 2014. Jak Městský soud v Praze o odvolání poškozené Jany rozhodne. Odůvodněte.

Poznámka:

1. U všech závěrů obsažených v odpovědích týkajících se subsumpce případu pod zákonné ustanovení musí být ustanovení přesně citováno (nejen jeho název, ale i číslo paragrafu, odstavce, písmeno, alinea).
2. Při subsumpci musí být provedena konfrontace požadavků obsažených v zákonném ustanovení se skutkovým zjištěním (podobně jako to činí soud ve výroku rozsudku).
3. Závěry obsažené v odpovědích musí být náležitě odůvodněny (např. třeba uvést, proč třeba určité jednání posuzovat jako účastenství ve formě návodu a nikoli jako spolupachatelství).

ŘEŠENÍ KLAUZURNÍ PRÁCE č. 1 (114) konané dne 10. dubna 2015

CESTOU NECESTOU

1) Jak trestněprávně kvalifikujete jednání obviněného Alberta? Odůvodněte.

Obviněný Albert se svým jednáním dopustil přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku v jednočinném souběhu s přečinem ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku a s přečinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a ve vícečinném souběhu přečinu neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 trestního zákoníku.

Odůvodnění:

Tím, že obviněný Albert kvůli své nepozornosti srazil osobním vozem na vyznačeném přechodu pro chodce poškozenou Janu, se dopustil přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku. Přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku se dopustí ten, kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

Poruchu na zdraví poškozené, která vlivem srážky utrpěla otřes mozku, kombinovanou zlomeninu levého hlezna a bérce s odlomením vnitřního kotníku a porušení vazivového spojení mezi kostí holenní a lýtkovou, jež si vyžádalo hospitalizaci poškozené v době od 20. 1. do 25. 1. 2014, a omezovalo citelně poškozenou na obvyklém způsobu života nemožností nášlapu na končetinu a nutností pohybu výhradně o berlích po dobu 13 týdnů, je nezbytné posoudit jako těžkou újmu na zdraví, neboť jde o delší dobu trvající poruchou zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) trestního zákoníku. Delší dobu trvající poruchou zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) trestního zákoníku se přitom rozumí vážná porucha zdraví nebo vážné onemocnění, které velmi citelně omezuje poškozeného v obvyklém způsobu života – v tomto konkrétním případě omezení spočívá v nemožnosti nášlapu na končetinu a pohyb výhradně o berlích po dobu výrazně přesahující 6 týdnů.

Vzhledem k tomu, že k poruše zdraví poškozené došlo vlivem nepozornosti obviněného Alberta při řízení motorového vozidla, naplnil obviněný svým jednáním kvalifikovanou skutkovou podstatu podle § 147 odst. 2 trestního zákoníku, neboť tím porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona, konkrétně podle zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích. Přehlédnutí chodce a nedání mu přednosti na vyznačeném přechodu z důvodu nevěnování dostatečné pozornosti provozu na pozemní komunikaci je zřejmým porušením důležité povinnosti (př.: § 5 odst. 1 písm. b), písm. h); § 5 odst. 2 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích).

Protože bylo zjištěno, že při řízení motorového vozidla dosahovala hladina alkoholu v krvi Alberta výše 1,5 g/kg, naplnil svým jednáním současně znaky přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Uvedeného přečinu se dopustí ten, kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku a svým jednáním způsobí havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek. Jestliže množství alkoholu v krvi řidiče v době jízdy přesahuje hranici 1 promile, je z tohoto důvodu vždy vyloučena jeho způsobilost řídit motorové vozidlo, neboť žádný, ani nadprůměrně disponovaný řidič není v tomto stavu schopen bezpečně řídit motorové vozidlo (R 26/2008). Protože obviněný Adam J. svou jízdou pod vlivem alkoholu zároveň způsobil dopravní nehodu, při které byla poškozené Janě S. způsobena těžká újma spočívající v delší poruše zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) trestního zákoníku, naplnil znak kvalifikované skutkové podstaty přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku.

Jednočinný souběh přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku a přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku je možný. V daném případě nejde o porušení zásady zákazu dvojího přičítání ve smyslu § 39 odst. 4 trestního zákoníku. Jednočinný souběh není vyloučen, neboť ohrožení ze strany řidiče řídícího vozidlo pod vlivem alkoholu je širší než způsobení konkrétní poruchy na zdraví.

Obviněný Albert navíc řídil motorové vozidlo v době, kdy mu rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 21. 11. 2013 byl pravomocně uložen zákaz řízení motorových vozidel na dobu šesti měsíců. Protože vykonával činnost, která mu byla rozhodnutím

orgánu veřejné moci zakázána, naplnil svým jednáním současně znaky přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

Trestné činy jsou ve stadiu dokonání, neboť došlo k naplnění všech zákonných znaků skutkové podstaty trestných činů.

V tomto případě se jedná o jednočinný souběh přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku, přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku a přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, neboť Albert jedním jednáním, jedním skutkem současně porušil zájem na ochraně lidského zdraví; ochraně života, zdraví a majetku před činností konanou pod vlivem návykové látky a na řádném výkonu rozhodnutí orgánů veřejné moci.

Jednání obviněného Adama spočívající v tom, že ujel z místa nehody poté, co na přechodu pro chodce srazil dívku, ač mu ze zákona vyplývá povinnost poskytnout potřebnou pomoc osobě, která utrpěla újmu na zdraví při nehodě, na níž měl jako řidič dopravního prostředku účast, posoudíme jako přečin neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku dle § 151 trestního zákoníku. Tento trestný čin bude ve vztahu k ostatním ve vícečinném souběhu, neboť se jej obviněný Adam J. dopustil dalším skutkem. Za jeden skutek se považují všechny ty projevy vůle pachatele navenek, které jsou příčinou následku významného z hlediska trestního práva, jsou-li zahrnuty zaviněním (č. 8/1995 Sb. rozh. tr.).

Uvedené trestné činy jsou přečiny podle § 14 odst. 2 tr. zák. Přečinem jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.

2) Jak trestněprávně kvalifikujete jednání obviněné Evy? Odůvodněte.

Obviněná Eva se svým jednáním dopustila účastenství ve formě návodu podle § 24 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku k přečinu neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 trestního zákoníku.

Odůvodnění:

Tím, že obviněná Eva sedící na místě spolujezdce na obviněného Alberta zakřičela poté, co srazil poškozenou Janu a zastavil, ať neblázní a jede dál, jinak z toho budou mít velké potíže, v něm vzbudila rozhodnutí spáchat trestný čin neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 trestního zákoníku. Ustanovení § 151 tr. zák. je přečinem podle § 14 odst. 2 tr. zák., protože jde o úmyslný trestný čin, na který trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.

Účastenství spočívá na zásadě akcesority. Dané jednání tak můžeme posoudit jako účastenství jen v případě, že hlavní pachatel dospěl alespoň do stadia pokusu (§ 24 tr. zák.). Tato podmínka byla splněna, neboť přečin neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 trestního zákoníku byl hlavním pachatelem, obviněným Albertem, dokonán.

Obviněná Eva nemůže být na rozdíl od obviněného Alberta pachatelem ani spolupachatelem na trestném činu neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 trestního zákoníku, neboť tato skutková podstata vyžaduje speciální subjekt, kdy pachatelem může být pouze řidič dopravního prostředku, který měl na dopravní nehodě účast, nikoli spolujezdec.

Neboť obviněná zároveň porušila i vlastní povinnost poskytnout pomoc osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, bylo by možné posoudit jednání obviněné Evy jako jednočinný souběh přečinu neposkytnutí pomoci podle § 150 odst. 1 trestního zákoníku s účastenstvím ve formě návodu podle § 24 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku k přečinu neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 trestního zákoníku. Nicméně i s ohledem na přísnější trestní sazbu ustanovení § 151 trestního zákoníku, kdy je obviněná ohrožena trestem odnětí svobody ve výměře až na pět let, nikoli pouze trestem odnětí svobody ve výměře dvou let, jak stanoví § 150 trestního zákoníku, je vzbuzení rozhodnutí v řidiči dopravního prostředku neposkytnout pomoc osobě, která ji potřebuje, daleko závažnější než porušení vlastní povinnosti uložené zákonem. Ustanovení § 151 trestního zákoníku je třeba vnímat jako speciální ve vztahu k § 150 trestního zákoníku, a z tohoto důvodu by byl souběh uvedených trestných činů zpravidla vyloučen.

Poznámka: Pokud byla kauza posouzena jako jednočinný souběh přečinu neposkytnutí pomoci podle § 150 odst. 1 tr. zák. s účastenstvím ve formě návodu k přečinu neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 24 odst. 1 písm. b), § 151 tr. zák. a toto řešení bylo řádně odůvodněno, byla tato odpověď tolerována (považována za správnou).

3) Dne 6. 4. 2014 státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 rozhodl usnesením o zastavení trestního stíhání proti obviněné Evě. Po nabytí právní moci bylo rozhodnutí doručeno Nejvyššímu státnímu zástupci, který došel k závěru, že rozhodnutí státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 nebylo v daném případě na místě. Může Nejvyšší státní zástupce zjednat nápravu, příp. jakým způsobem? Odůvodněte.

Ano, Nejvyšší státní zástupce může postupem podle § 174a odst. 1 trestního řádu zrušit nezákonné usnesení o zastavení trestního stíhání, a to do 3 měsíců od právní moci usnesení. Státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 je vázán právním názorem vysloveným v rozhodnutí Nejvyššího státního zástupce a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení Nejvyšší státní zástupce nařídil (§ 174a odst. 3 trestního řádu).

Odůvodnění:

Nejvyšší státní zástupce došel k závěru, že rozhodnutí Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 o zastavení trestního stíhání obviněné Evy, nebylo v daném případě na místě. Ustanovení § 174a trestního řádu dává Nejvyššímu státnímu zástupci pravomoc takové nezákonné usnesení o zastavení trestního stíhání zrušit. Postup podle § 174a trestního řádu má povahu mimořádného kasačního prostředku. Jde o výlučné oprávnění Nejvyššího státního zástupce rušit usnesení o zastavení trestního stíhání nebo usnesení o postoupení věci vydaná státními zástupci činných na nižších státních zastupitelstvích, jsou-li nezákonná. Nižší státní zastupitelství jsou povinna předkládat usnesení o zastavení trestního stíhání a usnesení o postoupení věci, která nabyly právní moci, Nejvyššímu státnímu zastupitelství. Nejvyšší státní zástupce rozhoduje usnesením, proti němuž stížnost není přípustná (§ 141 odst. 3 a contrario trestního řádu)

4) Přestože bylo obviněné Evě předvolání k hlavnímu líčení řádně a včas doručeno, k hlavnímu líčení se bez omluvy nedostavila. Soud konstatoval, že jsou splněny podmínky § 202 odst. 2 trestního řádu a konal hlavní líčení v její nepřítomnosti. Následně vyšlo najevo, že v době konání hlavního líčení byla obviněná Eva ve vazbě pro jinou trestnou činnost. Bude mít takové zjištění vliv na další postup ve věci, popř. jaký? Odůvodněte.

Ano, takové zjištění bude mít vliv na další postup ve věci, neboť nebyly splněny podmínky pro konání hlavního líčení v nepřítomnosti obžalované, § 202 odst. 4 tr. řádu.

Odůvodnění:

Podle § 202 odst. 4 trestního řádu nelze hlavní líčení konat v nepřítomnosti obžalované, je-li obžalovaná ve vazbě. Pokud obviněná Eva neměla obhájce, určí se jí lhůta ke zvolení obhájce. Pokud v této lhůtě nebude obhájce zvolen, bude jí obhájce neprodleně ustanoven na dobu, po kterou trvají důvody nutné obhajoby (§ 38 trestního řádu).

V případě, že hlavní líčení bylo odročeno a ve věci nebylo dosud rozhodnuto, musí soud důkazy provedené v hlavním líčení konaném v nepřítomnosti obviněné Evy provést znovu v její přítomnosti. Již vykonané důkazy jsou absolutně neúčinné (jako by nebyly, jako by neexistovaly).

Pokud bylo ve věci již soudem prvního stupně rozhodnuto, je porušení procesních ustanovení o přítomnosti obžalované u hlavního líčení důvodem pro podání řádných i mimořádných opravných prostředků.

5) V hlavním líčení konaném dne 19. 8. 2014, ve kterém byl projednáván skutek popsany v zadání, soud z obsahu rejstříku trestů zjistil, že obviněná Eva byla již v minulosti jednou soudně trestána, a to za přečin krádeže podle § 205 odst. 1, písm. a) trestního zákoníku, kterého se dopustila dne 15. 8. 2013. Za přečin krádeže jí byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 vyhlášený dne 7. 3. 2014 uložen trest obecně prospěšných prací ve výměře 100 hodin. Právní moci rozsudek nabyt dne 20. 3. 2014. Současně bylo zjištěno, že obviněná Eva obecně prospěšné práce ve stanoveném rozsahu vykonala dne 28. 6. 2014. Jak bude soud postupovat při ukládání trestu obviněné Evě za skutek popsany v zadání? Odůvodněte.

Soud uloží samostatný trest. Při ukládání trestu soud nebude přihlížet k předchozímu odsouzení Evy za přečin krádeže, neboť uložený trest obecně prospěšných prací již byl vykonán a platí tedy o něm fikce neodsouzení podle § 65 odst. 4 trestního zákoníku. Uložení souhrnného trestu za oba trestné činy není správné, § 43 odst. 4 trestního zákoníku.

Odůvodnění:

Z doby spáchání trestného činu, který je spatřován ve skutku popsáném v zadání, je zřejmé, že se jej obviněná Eva dopustila dříve, než byl vyhlášen odsuzující rozsudek za další její trestný čin, za přečin krádeže. V daném případě však uložení souhrnného trestu není na místě, neboť k odsuzujícímu rozsudku za přečin krádeže nelze přihlížet. Souhrnný trest představuje zvláštní způsob trestání souběhu trestných činů téhož pachatele. Představuje pro pachatele výhodnější postup, neboť se zohledňuje skutečnost, že pachatel spáchal další trestnou činnost, aniž by se mu dostalo varování v podobě vyhlášení odsuzujícího rozsudku. Uložení souhrnného trestu přichází v úvahu jen v případě vícečinného souběhu, pokud se o trestných činech rozhoduje v samostatných řízeních.

Vícečinný souběh trestných činů je dán tehdy, jestliže ke spáchání trestných činů dojde dříve, než je vyhlášen odsuzující rozsudek, za předpokladu, že nabude právní moci a neplatí o něm fikce neodsouzení. Soud neuloží souhrnný trest, jestliže k předchozímu odsouzení nelze přihlížet (tzv. fikce neodsouzení, § 43 odst. 4 TZ). Podle § 65 odst. 4 trestního zákoníku se na pachatele, kterému byl uložen trest obecně prospěšných prací, hledí, jako by nebyl odsouzen, jakmile byl trest vykonán nebo bylo od výkonu trestu nebo jeho zbytku pravomocně upuštěno.

6) Obviněný Albert byl před svým výslechem v hlavním líčení v souladu s trestním řádem soudem poučen o svých právech a o tom, jak má vypovídat. Následně obviněný vypověděl, že žádný trestný čin nespáchal a k doznání, které učinil ve své výpovědi v přípravném řízení, jej fyzickým násilím donutili policisté. V průběhu dalšího dokazování v hlavním líčení však vyšlo bezpečně najevo, že žádný nátlak ze strany policejního orgánu na obviněného Alberta činěn nebyl, Albert si věc vymyslel, aby se pomstil policistům, kteří podle jeho názoru měli být stíháni. Jak z trestněprávního hlediska posoudíte způsob obhajoby obviněného Alberta? Odůvodněte.

Obviněný se může hájit způsobem, který uzná za vhodný, ale nesmí jiného lživě obvinít z trestného činu. Takový způsob obhajoby obžalovaného je nepřípustný a obviněný Albert se svou výpovědí dopustil zločinu křivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. e) trestního zákoníku.

Odůvodnění:

Před výslechem v hlavním líčení byl obviněný poučen soudem o svých procesních právech, mimo jiné i o tom, jak má vypovídat – tedy, že může uvádět všechny skutečnosti sloužící k jeho obhajobě (§ 33 trestního řádu). V rámci své obhajoby smí uvádět i nepravdivé skutečnosti, svou výpovědí však obviněný nesmí jiného lživě obvinít.

Tím, že obviněný Albert při výslechu v hlavním líčení obvinil policisty z toho, že jej k doznání donutili užitím fyzického násilí, ač věděl, že se takové sdělení nezakládá na pravdě a učinil tak v úmyslu přivodit policistům trestní stíhání, se sám dopustil zločinu křivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. e) trestního zákoníku.

Zločinu křivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. e) trestního zákoníku se dopustí ten, kdo jiného lživě obviní z trestného činu v úmyslu přivodit jeho trestní stíhání, spáchá-li takový čin na jiném, který vůči němu plnil svou povinnost vyplývající z jeho

zaměstnání, povolání, postavení, funkce nebo mu uloženou podle zákona. O zločin jde proto, že jde o úmyslný trestný čin, který není podle zákona přečinem (§ 14 odst. 2 tr. zák.).

Lživé obvinění z trestného činu musí směřovat ke konkrétní osobě a musí se týkat trestného činu, jednání mající znaky přestupku k naplnění skutkové podstaty nestačí. Kvalifikaci trestného činu však pachatel znát nemusí. Stejně tak k naplnění skutkové podstaty nestačí pouhé vyslovení podezření. Obviněný musí jiného obvinít s vědomím, že se takové sdělení nezakládá na pravdě a navíc v úmyslu, byť eventuálním, že jinému přivodí trestní stíhání. Právě v tomto směru se z hlediska subjektivní stránky liší skutkové podstaty trestného činu křivé obvinění podle § 345 odst. 1 trestního zákoníku a § 345 odst. 2 trestního zákoníku. Ustanovení § 345 odst. 2 trestního zákoníku je samostatnou skutkovou podstatou, která je vztahu speciality k ustanovení § 345 odst. 1 trestního zákoníku. Jednání proto nelze posoudit jako trestný čin křivého obvinění podle § 345 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku.

Jestliže se pachatel dopustil činu vůči osobě, která vůči němu plnila svou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, jedná se o zvlášť přitěžující okolnost, která má za následek použití kvalifikované skutkové podstaty podle § 345 odst. 3 písm. e) trestního zákoníku.

V jednání obviněného lze případně spatřovat i další okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 345 odst. 3 písm. c), písm. d) trestního zákoníku. Jednání obviněného je přísněji trestné dopustil-li se jej v úmyslu jiného vážně poškodit v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo mu způsobit jinou vážnou újmu, popř. v úmyslu zakrýt nebo zlehčit svůj vlastní trestný čin.

Ustanovení 345 odst. 2 tr. zák. v sobě obsahuje zároveň i znaky uvedené v ustanovení § 345 odst. 1 tr. zák. Je-li úmyslem pachatele přivodit trestní stíhání jiného (jako tomu bylo v našem případě), posoudí se jeho čin jen podle § 345 odst. 2 tr. zák. (odpověď, že pachatel se dopustil trestného činu podle § 345 odst. 1, 2, tr. zák. (nehledě na přísnější právní kvalifikaci) je tedy nesprávná. Viz též č. 45/2013 Sb. rozh. tr.

7) Poškozená Jana byla přítomna vyhlášení rozsudku, ke kterému došlo v hlavním líčení dne 19. 8. 2014. Obvodní soud pro Prahu 2 shledal obžalovaného Alberta vinným pro skutek popsany v zadání a uložil obviněnému nepodmíněný trest odnětí svobody při samé spodní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody.

V pátek dne 5. 9. 2014 byl poškozené Janě doručen opis rozsudku. Poškozená podala proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 odvolání v neprospěch obviněného, a to proti výroku o trestu. Podání bylo předáno k přepravě prostřednictvím poštovních služeb dne 15. 9. 2014, Městskému soudu v Praze bylo doručeno dne 16. 9. 2014. Jak Městský soud v Praze o odvolání poškozené Jany rozhodne? Odůvodněte.

Městský soud v Praze odvolání poškozené Jany podle § 253 odst. 1 trestního řádu zamítne, neboť bylo podáno osobou neoprávněnou.

Odůvodnění:

Poškozené Janě byl opis rozsudku doručen v pátek dne 5. 9. 2014. Své odvolání poškozená předala k přepravě prostřednictvím poštovních služeb v pondělí, dne 15. 9. 2014, kdy jej adresovala Městskému soudu v Praze jako soudu odvolacímu. Podle § 60 odst. 1 trestního řádu se do lhůty určené podle dní nezapočítává den, kdy se stala událost určující počátek lhůty. Osmidenní lhůta pro podání odvolání počala poškozené Janě běžet následující den, dne 6. 9. 2014 a posledním dnem této lhůty byla sobota, 13. 9. 2014. Připadne-li konec lhůty na den pracovního klidu nebo pracovního volna, pokládá se za poslední den lhůty nejbližší pracovní den (§ 60 odst. 3 trestního řádu). V souladu s § 60 odst. 3 trestního řádu tak posledním dnem pro podání opravného prostředku bylo pondělí, 15. 9. 2014. Odvolání poškozené Jany mělo být správně adresováno soudu prvního stupně, který ve věci rozhodl. Lhůta pro podání odvolání však byla v souladu s § 66 odst. 1, odst. 2 a odst. 4 písm. a) trestního řádu zachována, neboť stačí, že podání bylo ve lhůtě podáno jako zásilka adresovaná soudu, který má ve věci rozhodnout. Opravný prostředek byl tedy poškozenou Janou podán včas.

Avšak Jana, která má v trestním řízení postavení poškozené, může v souladu s § 246 odst. 1 písm. d) trestního řádu podat odvolání jen co do výroku o náhradě škody, nemajetkové újmy v penězích nebo o vydání bezdůvodného obohacení, a to za předpokladu, že takový nárok v trestním řízení včas a řádně uplatnila. Nejsou-li tyto zákonné podmínky splněny, odvolací soud odvolání takového poškozeného zamítne podle § 253 odst. 1 trestního řádu jako podané osobou neoprávněnou (srov. č. 1/82-II, č. 32/03 Sb. rozh. tr.).